RETALLS D'HISTÒRIA. COMPTE ENRERE PEL VALLÈS I MOIANÈS

Extracte del poema de Pere Quart (Joan Oliver)

En ma terra del Vallés
tres turons fan una serra,
quatre pins un bosc espès,
cinc quarteres massa terra
" Com el Vallès no hi ha res".

Divendres, 9 de Gener. Ens hem trobat a Sentmenat a l'aparcament del CASTELL, les coordenades són: N 41.61782º i E 2.13314º. Pels qui vinguin sense GPS: per arribar a Sentmenat, el més fàcil és l'Autopista AP7, sortida Nº 18 (indicador Polinyà -Can Vinyals) direcció Polinyà, travessar la localitat de Polinyà, i seguir per la Carretera B-142 fins a Sentmenat. El dia ha sigut fosc i encapotat, i tothom arriba al capvespre. Plou tota la nit, i la part agradable que es dormir sentint la pluja s'ha espatllat pensant en si es podrà fer o no la excursió de demà.

CASTELL de SENTMENAT

La primera vegada que apareix el seu nom és l'any 1056 i va lligat a un tal Ramon Miró.

Posteriorment surt esmentat en documents de l'any 1065. El 1083 era posseït per Guillem Ramon, Senecal, i el seu germà Arbert. Tots dos eren feudataris dels Montcada i, més tard, dels Centelles. El 1380, Pere de Sentmenat obtingué la senyoria del castell i el seu terme, per adquisició a Eimeric II, senyor de Centelles, pel preu de 9000 lliures.

El castell de Sentmenat era un castell termenal. Els seus senyors eres posseïdors del títol de senyors del "mer i mixt imperi"; és a dir, tenien la jurisdicció civil i criminal de tot el seu terme.

L'edifici és fet totalment de pedra, força ben conservat en el seu exterior, obert a la banda de ponent i tancat per la banda de llevant per un gros mur, que en alguns punts arriba a assolir el gruix de 3,40 m. aquest mur oferia protecció a la part plana, més accessible i fàcil d'atacar.

Dissabte, 10 de Gener. No podem ni admirar el castell, dons ens aixequem amb un matí plujós que fa decidir-nos a alterar els plans previstos, dons amb tanta pluja els camins estan plens de fang i pot ser que acabem tots ben molls. Decidim deixar la excursió prevista per demà, i ens dirigim cap Moià a visitar les COVES DEL TOLL que estaven previstes per Diumenge.

Les Coves del Toll
El complex de les coves del Toll l'integren quatre cavernes i un avenc que es formaren durant el període del Pliocè en el Quaternari. La cova principal té la forma d'una gran L amb dues sortides i un recorregut de quasi dos quilòmetres dels quals 158 metres són visitables. Les capes de sediments constitueixen un veritable arxiu de la seva història. S'hi han trobat gran quantitat de restes animals i humanes. Restes de foc i uns pocs sílex corresponents al Mosterià ens demostren la presència humana de l'home Neandertal durant el Paleolític Mitjà (entre 100.000 i 40.000 anys d'antiguitat) a la comarca del Moianès.
Les troballes a les coves prehistòriques (Catalunya), relatives a l'EPIPALEOLÍTIC, al NEOLÍTIC i a l'EDAT DE BRONZE ens permeten veure com la nostra gent anava fent camí per la història. Una de les troballes més interessant és un individu masculí i robust, no gaire alt, de tipus alpí, del qual s'ha trobat l'enterrament i que s'acompanya d'un fermall metàl•lic d'origen centreuropeu.
A l'entorn trobarem un parc prehistòric amb la reproducció de diferents tipus de cabanes (des del neolític fins a l'edat dels metalls).

Ens dividim en dos grups, i mentre uns visiten l'interior de les coves, els altres fem un tomb per els voltants on hi han reproduccions d'habitatges prehistòrics en un entorn que tot i enfangat, es molt bonic, a la primavera s'hi pot gaudir de debò.
En acabar anem a dinar a l'aparcament que l'Ajuntament de Moià ens té reservat al bell mig del poble, i que tot i tenir-ho previst per Diumenge, s'han mobilitzat per oferir-nos el lloc dissabte. Allà es fa una sessió de neteja d'una pila de botes que han quedat ben plenes de fang, sort que els pencaires s'ho prenen bé.
Després de dinar anem a visitar el museu arqueològic, que està organitzat en diferents espais temàtics, que a partir de les restes trobades a les coves del Toll, permeten estudiar la prehistòria al Moianès.

Hi trobem els següents apartats:
- situació geogràfica de la cova
- la formació geològica
- la fauna del Quaternari (ós de les cavernes)
- la presència humana i les seves conseqüències (estil de vida, treball, eines, malalties i mort, enterraments, dolmens...).

El museu està concebut amb un caire molt didàctic.
Aquest Museu está instalat a la casa natal de Rafael Casanoves i per tant al mateix edifici, hi trobem en realitat dos museus, l'arqueològic, i l'espai dedicat a la vida i fets d'aquest heroi de la defensa de Barcelona del setge de 1714.

En acabar marxem en direcció a Castellterçol, a la casa de turisme verd Molí de l' Oller, on abans de sopar en reunim davant una llar de foc a jugar a cartes i riure una bona estona fins a l'hora de sopar, en que la Dolors i en Josep Maria ens ofereixen carns a la brasa, patates, amanides, mongetes, postres, cafè i begudes. Les coordenades són: N 41.77216º i E 2.11092. A la entrada hi ha un indicador que hi diu: LA GRANOTA. Pels que vagin sense el TonTo, es la Ctra C-59 de Castellterçol, Km 33.900 aproximadament uns dos Km abans de Moià. Dormin a l'aparcament mateix, i la nit es serena i freda.

Diumenge 11 de Gener. A les deu, i degut a que sembla que el temps ha canviat, tornem a Sentmenat, i emprenem la excursió que ens ha de portar fins a la FONT DEL BOU que es troba en un paratge preciós de Sentmenat. Caminem unes dues hores i donat que ha plogut, trobem el SALTANT DE GUANTA, en un entorn idíl.lic, i encara que sembli mentida, prop de Barcelona. També gràcies a les pluges troben un arbre a meitat del camí que ens talla el pas, però que tots saltem amb més o menys habilitat.
En unes taules per fer pic-nic que juntament amb la font han sigut recuperades per voluntaris de Sentmenat, ens refem amb una coca que ens ofereix l'Aca 28, i que ha patit molt en el transcurs de la excursió per culpa d'una transportadora (la que subscriu), però que està boníssima.

La casa o castellet de Guanta, fou construïda a finals del segle XIX, sobre la roca i el salt del mateix nom. Situada al bell mig de la Vall d'aigüasanosa, zona d' interès ecològic i paisatgístic. El salt d'aigua neix a les muntanyes veïnes, principalment de l'aigua que brolla de la font falsa, anomenada així per que al contrari del que passa a totes les fonts, quan plou no raja; sota el saltant hi ha la FONT DEL BOU. A les parets del saltant hi trobem les COVES DEL COMTE; la cova pròpiament dita és una cavitat molt petita que es troba a mitja alçada de la paret del Saltant, a la seva part esquerra, amb un accés difícil. L'altra cavitat es una balma situada al peu de la paret. Es més gran que la cova i diverses troballes de terrissa en les excavacions que s'hi van fer han demostrat que les coves del Compte havien estat unes zones habitades des de molt antic. Aquestes coves són les que han donat peu a la llegenda del compte Borrell, que diu que és el lloc on es va refugiar quan fugia de la persecució d'Al-Mansur, després de la batalla de Matabous a Montcada. La llegenda continua dient que, Al-Mansur, després de fer presoner al comte, el decapità i llança el seu cap dins de Barcelona. El fet feu trontollar la fermesa dels barcelonins que cediren en la defensa de la ciutat i permeteren que Al-Mansur la conquerís.

En tornar a les autos, ens traslladem a un aparcament més adient per fer el dinar i al costat d' un parc infantil, i després de fer el cafè i torrons, ens acomiadem fins a la propera, i ja amb ganes de que arribi, dons la companyia és immillorable.

Anna, Josep, Marc i Cristina (ACA 21)

Cal agrair a l' Ajuntament i Policia Municipal de Sentmenat i a l'Ajuntament de Moià el tracte rebut, especialment al Sr Gòmez i personal de les coves i Museu, dons han sabut entendre que el món de l'autocaravanisme, i en aquest cas els membres de la nostre associació, es un turisme respectuós i interessat en conèixer i donar a conèixer indrets de Catalunya , així com els seus monuments.